

Organizational Behavior Management in Sport Studies

ORIGINAL ARTICLE

Studying the Factors Influencing the Immorality of Soccer Players Using the Foundational Data Approach

Mehrdad Moharramzadeh^{1*}, Hamed Kheirollahi Meidani², Fatemeh Behrooz Damirchi³

1 Professor of sport management,
University of Mohaghegh
Ardabili

2 Master in sport management,
University of Mohaghegh
Ardabili

3 Master in sport management,
University of Mohaghegh
Ardabili

Correspondence

Mehrdad Moharramzadeh

Email:

mmoharramzadeh@yahoo.com

ABSTRACT

issues in all societies today and it has affected so many people. Football is one of the most popular and high-contact sports which especially focuses on the ethics and behavior of the players. The first step in resolving this issue is to find the factors that affect the immorality of football players. This study has conducted to study the factors affecting the immorality of Premier League football players. Materials and Procedures: In this study, a qualitative research method based on data foundation theory of Strauss-Corbin model was used. The statistical population of this study is consisted of physical education professors, football coaches and physical education students and using purposeful sampling method, semi-structured interviews with 18 professors and experts continued until theoretical saturation was achieved. In order to ensure the validity of the instrument from the opinions of experts and to ensure the reliability of the data, the non-participating elite review method was used. Results: After three stages of open, axial and selective coding, the results of data analysis around the paradigm model, six general categories were extracted that control the most important factors which cause the immorality in football players. These factors are: managerial factors, individual and psychological factors, political factors, economic factors, cultural and social factors and convenience factors. Conclusion: According to the research findings, it was concluded that internal and external factors are among the most important factors affecting the immorality process of football players.

KEYWORDS

Football, Immorality, Premier League Players, Data Foundation.

نشریه علمی

مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش

«مقاله پژوهشی»

مطالعه عوامل موثر بر بداخلاقی بازیکنان فوتبال با استفاده از رویکرد داده بنیاد

مهرداد محرمزاده^{۱*}، حامد خیرالهی میدانی^۲، فاطمه بهروز دمیرچی^۳

چکیده

ورزش امروزه از مقوله‌های مهم در هر جامعه‌ای محسوب می‌شود و افراد زیادی را تحت تاثیر خود قرار داده است. فوتبال یکی از محبوب‌ترین رشته‌های ورزشی و البته یکی از پر برخوردترین رشته‌ها لحاظ می‌شود که خصوصاً اخلاق و رفتار بازیکنان را نشانه گرفته است. اولین گام برای سامان بخشیدن به این مسئله پیداکردن عوامل موثر بر بداخلاقی در بازیکنان فوتبال می‌باشد. پژوهش حاضر به منظور مطالعه عوامل موثر بر بداخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال انجام شده است. مواد و روش‌ها: در این پژوهش از روش تحقیق کیفی مبتنی بر نظریه داده بنیاد براساس الگوی اشتراوس-کوربین استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش را اساتید تربیت بدنی، مربیان فوتبال و دانشجویان تربیت بدنی تشکیل داده‌اند و با روش نمونه‌گیری هدفمند مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته با ۱۸ نفر از اساتید و صاحب‌نظران تا حصول اشباع نظری ادامه پیدا کرد. به منظور اطمینان از روایی ابزار از نظرات خبرگان و برای اطمینان از پایایی داده‌ها از روش بازبینی نخبگان غیرشرکت‌کننده در پژوهش استفاده شد. یافته‌ها: پس از طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی، نتایج تحلیل داده‌ها حول الگوی پارادایمی، شش مقوله کلی استخراج شدند که ناظر بر مهم‌ترین عوامل پیش روی بداخلاقی در بازیکنان در فوتبال می‌باشند. این عوامل عبارتند از: عوامل مدیریتی، عوامل فردی و روانی، عوامل سیاسی، عوامل اقتصادی، عوامل فرهنگی و اجتماعی و عوامل امکاناتی می‌باشد. نتیجه: طبق یافته‌های پژوهش به این نتیجه رسیده شد که عوامل درونی و بیرونی از مهم‌ترین عوامل و تاثیرگذار بر روند بداخلاقی بازیکنان فوتبال می‌باشد.

واژه‌های کلیدی

فوتبال، بداخلاقی، بازیکنان لیگ برتر، داده بنیاد.

^۱ استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه محقق اردبیلی
^۲ کارشناس ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه محقق اردبیلی
^۳ کارشناس ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه محقق اردبیلی

نویسنده مسئول:

مهرداد محرمزاده

رایانامه:

mmoharramzadeh@yahoo.com

استناد به این مقاله:

محرمزاده، مهرداد، خیرالهی میدانی، حامد، بهروز دمیرچی، فاطمه. (۱۴۰۲). مطالعه عوامل موثر بر بداخلاقی بازیکنان فوتبال با استفاده از رویکرد داده بنیاد. فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۱۰ (۳): ۶۳ - ۵۵.

<https://fmss.journals.pnu.ac.ir/>

مقدمه

ورزش بخشی از جامعه امروز است که روز به روز دارای اهمیت بیشتری می‌شود و فعالیت‌های آن بخش عمده‌ای از زمان و انرژی افراد را به خود تخصیص می‌دهد و جایگاه مهمی در فرهنگ و جوامع و زندگی اجتماعی بسیاری از افراد را داراست. گسترش روزافزون ورزش به گونه‌ای است که میلیون‌ها افراد در دنیا از جمله بازیکنان، مربیان، داوران، مدیران، سیاست‌مداران، خبرنگاران، مطبوعات و دیگر رسانه‌ها در فعالیت‌های ورزشی مشغول هستند (۱). ورزش حرفه‌ای به عنوان یکی از حوزه‌های جذاب و پرطرفدار صنعت ورزش محسوب می‌شود که نقش مهمی را در پیشبرد این صنعت و همچنین توسعه اقتصادی بسیاری از کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته ایفا می‌کند (۲). ورزش به مانند دیگر عرصه‌های اجتماعی برای ماندگاری باید همواره در رشد و توسعه باشد و ابعاد و زوایای آن گسترش یابد و تثبیت و تقویت شود (۲۹). در این میان ورزش فوتبال بی‌شک پر طرفدارترین، جذاب‌ترین، پربیننده‌ترین و هیجان‌انگیزترین رشته ورزشی محسوب می‌شود (۲۵). در حال حاضر فوتبال محبوب‌ترین ورزش در ایران است که توجه بسیاری از افراد جامعه را به سمت خود جلب نموده است (۲۴). فوتبال، ورزش نخست بیش از ۸۰ کشور دنیا است. در سال ۲۰۰۶ بر اساس آخرین آمار که فیفا اعلام کرده است تعداد کل بازیکنان فوتبال (مرد و زن) در سراسر جهان بالغ بر ۲۶۵ میلیون نفر بوده است (۳۱) که امروزه با گذشت حدود ۱۷ سال از آن زمان این رقم بالای ۵۰۰ میلیون بازیکن فعال در سراسر جهان در تمامی سنین پیش‌بینی می‌شود (۴). فوتبال در ایران افراد بسیاری را از قشرهای مختلف جامعه و از رده‌های سنی مختلف به عنوان تماشاچی به خود جلب کرده است و رقابت‌های فوتبالی در سطوح مختلف به طور فزاینده‌ای در حال توسعه است. فوتبال در سراسر جهان به دنبال موفقیت در مسابقات و لیگ‌های مختلف هستند. به طوری که موفقیت در مسابقات و پیروزی بر حریفان یکی از اهداف اصلی ورزشکاران، مربیان، مدیران و هواداران باشگاه‌ها به شمار می‌آید. لزوم دستیابی به این موفقیت‌ها موجب پدیدار شدن فشارهای روانی برای ارکان مختلف سازمان‌های ورزشی مخصوصاً برای بازیکنان و مربیان شده است. که به علت این مسئله امروزه در میدانی ورزشی و به خصوص فوتبال رفتارهای غیراخلاقی زیادی دیده می‌شود (۲۶). بدون شک فوتبال

به دلیل جذابیت خاص آن یکی از پرطرفدارترین و پربیننده‌ترین و محبوب‌ترین رشته ورزشی در عرصه بین‌المللی است. بطوری که امروزه در بسیاری از کشورها ورزش ملی محسوب می‌شود (۲۱).

در این میان ورزش فوتبال بیش از هر ورزش دیگری بازتاب دهنده مسائل و ناهنجاری‌های اجتماعی مانند رقابت، ستیز، بد اخلاقی و کج‌روی، پرخاشگری و خشونت، درگیری و ... می‌باشد. با گسترش تب فوتبال در جوامع متعدد، حساسیت‌های کاذبی نسبت به این رشته ورزشی صورت گرفته است به گونه‌ای که در آن برخی از بدرفتاری‌ها و نا خلقی‌ها در بازیکنان و مربیان ایجاد شده است (۱۸). فوتبال باتوجه به اینکه یک رشته ورزشی با بازیکنان و عوامل زیاد می‌باشد در این میان با تمامی جذابیت و محبوبیت آن گاهی در این رشته ورزشی شاهد تنش‌ها و پرخاشگری‌ها در بین بازیکنان هستیم که موازین اخلاقی را نادیده می‌گیرند. امروزه در مسابقات فوتبال می‌توان شاهد رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان در برابر یکدیگر، داور و تماشاگران بود. در ورزش اخلاق یکی از مهم‌ترین بعدها محسوب می‌شود و از آنجا که رشته فوتبال از پرطرفدارترین ورزش‌ها محسوب می‌شود رعایت نکات اخلاقی از بازیکنان این رشته انتظار می‌رود. عوامل زیادی هستند که باعث بروز بد اخلاقی‌ها در بازیکنان فوتبال می‌شود. امروزه برخی ورزشکاران به واسطه حضور در محیط‌های ورزشی به صورت کلی رفتار آنان تحت تاثیر قرار می‌گیرد (۲۴). مسلماً توسعه و سرلوحه قرار دادن اخلاق در هر حوزه می‌تواند شکوفایی آن حرفه را به دنبال داشته باشد. اگر ورزش به عنوان یک هنر و حرفه در نظر بگیریم، اخلاق ورزشی گونه‌ای از اخلاق حرفه‌ای به حساب می‌آید. به مفهوم دیگر همان‌گونه که در صنعت پزشکی، مهندسی، تجارت و اقتصاد نیاز به پیروی از قوانین و هنجارهایی است، ضرورت پیروی از این قوانین و رفتارها در ورزش هم امری ضروری است (۳۰). علت کاهش ارتباطات و افزایش خسارات در سازمان‌ها می‌تواند به دلیل وجود ضعف در سیستم اخلاقیات باشد و به دنبال آن، مدیریت بیشتر بر روی کنترل گذشته‌نگر اتکا خواهد نمود، چون افراد اطلاعاتی را در اختیار مدیریت قرار نمی‌دهند و در این صورت انرژی سازمان یا باشگاه منفی می‌شود (۵). رفتارهای غیراخلاقی، رفتارهایی غیررسمی و غیرقانونی هستند که مدیریت سازمان آن را مجاز نمی‌داند. رفتاری غیراخلاقی محسوب می‌شود که در آن رسوم و

شود (۱۷).

شجیع و همکاران (۱۳۹۱) (۲۷) در پژوهشی نشان دادند که بهبود شناخت و آگاهی‌های اخلاقی بازیکنان قادر است مسئله اخلاق در فوتبال ایران را برای همیشه از درون و نه از طریق الزام‌های قانونی حل نماید که در این میان نقش مربیان و مدیریت باشگاه‌ها بسیار بااهمیت است. در این زمینه حاجی‌پور و همکاران (۱۳۹۷) (۱۴) نیز در پژوهش خود دریافتند که انتخاب ورزشکاران که پای‌بند به رعایت اخلاق و قانون‌ها در باشگاه‌های فوتبال، آموزش عملی اخلاق ورزشی، توسط مربیان فوتبال و ورزشکاران این رشته ورزشی که پای‌بند اخلاق و قانون هستند و در نتیجه تدوین منشور اخلاق ورزشی برای باشگاه‌ها، از جمله راهکارهای نهادینه کردن اخلاق ورزشی در فوتبال هستند. بد اخلاقی‌ها و رفتارهای خشونت‌آمیز بازیکنان فوتبال نه به عنوان یک حادثه زودگذر بلکه به عنوان یک معضل اجتماعی نیازمند تحقیقات بیشتری را در ورزش فوتبال می‌طلبد. محققان در مطالعه‌ای دریافتند مهم‌ترین علل بروز رفتارهای غیراخلاقی در سازمان به ترتیب عبارتند از عوامل مبتنی بر مهارت‌های فردی، عوامل فرهنگ سازمانی، عوامل مدیریتی، عوامل محیطی، عوامل فرهنگی و اجتماعی و عوامل فنی و اقتصادی است (۹)؛ نتایج پژوهش موسوی و سلیمی نیز به خوبی نمایانگر این است که موانع رشد اخلاق حرفه‌ای در بازیکنان لیگ برتر فوتبال قابلیت تقسیم‌بندی به ۴ دسته موانع مدیریتی، سازمانی، فرهنگی و اجتماعی مرتبط با نیروی انسانی و اقتصادی را دارند (۲۹). امروزه در مسابقات فوتبال می‌توان شاهد رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان در برابر یکدیگر، داور و همچنین رفتارهای مشابه هواداران نسبت به بازیکنان بود (۹)؛ به گونه‌ای که حاشیه‌ها و فساد اخلاقی موجود در فوتبال به چالشی همه‌گیر در سراسر دنیا به ویژه کشور ایران تبدیل شده است. بسیاری از کودکان، نوجوانان و جوانان شاهد رسوایی و رفتارهای غیراخلاقی الگوهای اجتماعی و ورزشی خود هستند. و این امر می‌تواند ضربه‌های جبران‌ناپذیری به پیکره جامعه وارد کند (۲۶). از این رو متولیان فوتبال همواره در جستجوی راه‌کارهایی جهت کاهش بد اخلاقی‌ها و رفتارهای پر خاشاکانه بازیکنان بوده‌اند (۲۴). این موضوع در کشور مانیز هنوز به طور جدی به آن پرداخته نشده است. لذا در پژوهش حاضر به دنبال عوامل موثر بر بروز بد اخلاقی در میان بازیکنان فوتبال با استفاده از روش داده بنیاد هستیم.

قواعد مقررات و هنجارهای کاری عملکردی و رفتاری سازمان نادیده گرفته می‌شود (۱۰).

در ادامه به نتایج ارزنده برخی از پژوهشگران و صاحب‌نظران می‌پردازیم که اهمیت موضوع را بیشتر و عمیق‌تر درک نماییم. جینگچوان کاو و همکارانش در سال ۲۰۱۷ پژوهشی انجام دادند و به این نتایج دست پیدا کردند که حاکمیت قانون، یک روش و مسیر پرهیزناپذیر برای ورزش‌های رقابتی و همچنین یک گزینه الزامی و ضروری برای رشد و فضیلت اخلاق حرفه‌ای فوتبالیست‌های کشور چین می‌باشد (۱۶). با نگرش به این مسائل و وجود خشونت، دوپینگ و تقلب در میان بازیکنان حرفه‌ای فوتبال، نیازمندی وجود حاکمیت قانون بیشتر به چشم می‌خورد؛ بنابراین استراتژی‌ها و راهبردهایی چون ضرورت اجرای قوانین و حقوق ورزشی، بهبود نظام حقوقی در فوتبال، بهبود سیستم مدیریتی و رشد اخلاقی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال توصیه شده است؛ و بدین منظور توسعه اخلاق پسندیده و درخور برای بازیکنان و ایجاد یک محدودیت اخلاقی ۴ جهت ارتقای کیفیت علمی، فرهنگی، آگاهی اخلاقی و حقوقی تاکیدکنیم. پراوین (۲۰۱۵) در نتایج پژوهش خود نشان داده است که بازیکنان تیم‌های بازنده نسبت به بازیکنان تیم‌های برنده سطح بد اخلاقی بیشتری دارند (۲۲). در سال ۲۰۱۹ کنستانت و همکاران (۶) دریافتند که کدهای اخلاقی روی وضعیت اخلاقی سازمان‌های فوتبال تأثیر مثبت دارد. در همین راستا در سال ۲۰۱۸ کنستانت و همکاران (۷) در پژوهشی دیگر دریافته بودند که تعیین کردن کدهای اخلاقی موجب بروز اهمیت اخلاق و همچنین شناخت و آگاهی اثرات اخلاق مطلوب، نزد مسوولان باشگاه‌های ورزشی می‌شود.

در پژوهشی دیگر که در کشور الجزایر از دیدگاه اساتید خبره دانشگاهی در سال ۲۰۲۳ انجام گرفته، نتایج نشانگر آن است که عدم مدیریت کافی در برگزاری مسابقات اعم از نبود مجازات کافی در برخورد با خشونت و بد اخلاقی در ورزش فوتبال و همچنین عدم اداره و برخورد قانونی با بازیکنان فوتبال و مربیان آن‌ها از عوامل اصلی بروز خشونت و گسترش آن است (۲۰). در همین راستا کرامتی‌مقدم و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهش خود به این نتایج دست یافتند که عواملی چون عدم رضایت از فضای سیاسی-اجتماعی جامعه، عدم کنترل کافی تماشاگران آشوبگر توسط نیروهای امنیتی و همچنین عدم تجربه کافی مأموران امنیتی در برخورد با تماشاگران و حتی بازیکنان خاطمی می‌تواند عامل گسترش و شدت یافتن بد رفتاری و آشوب در ورزش فوتبال

روش تحقیق

روش این پژوهش، از نوع تحقیقات کیفی می‌باشد و از نظر جهت‌گیری، کاربردی و از نظر هدف، اکتشافی است. راهبرد مورد استفاده، پژوهش نظریه‌داده بنیاد است و برای ارائه مدل نهایی، از ساختار مدل پارادیمی اشتراوس و کوربین استفاده شده است. این راهبرد نظریه‌داده بنیاد، روشی نظام‌مند و کیفی برای خلق نظریه‌ای است که در سطحی گسترده به تبیین فرایند، کنش یا کنش متقابل موضوعی با هویت مشخص می‌پردازد (۵). از آنجا که مطالعه عوامل موثر بر بداخلاقی بازیکنان فوتبال در لیگ برتر مطلوب این پژوهش است، راهبرد نظریه‌داده بنیاد با این مطلوب سازگاری دارد.

جهت گردآوری داده‌های مورد نیاز از روش مصاحبه عمیق استفاده شد. در ابتدای مصاحبه توضیحات کلی در مورد تحقیق و هدف‌های آن به مصاحبه شونده ارائه و سپس مصاحبه آغاز شد. از مصاحبه شونده‌گان درباره‌ی دیدگاه‌شان درباره عوامل موثر بر پرخشگری‌ها و بداخلاقی بازیکنان فوتبال در لیگ برتر سوال شد. مدت زمان هر مصاحبه بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه بود و در بعضی موارد با کسب اجازه مشارکت‌کنندگان محتوای مصاحبه ضبط شد. جامعه آماری این پژوهش شامل اساتید تربیت‌بدنی دانشگاه‌های استان اردبیل، مربیان مطرح و صاحب‌نام فوتبال کشور و دانشجویانی که دارای مدرک آکادمیک بوده و همچنین در حوزه مربیگری و بازیکن پروری مشغول‌اند می‌باشد. این افراد به واسطه موقعیت خود، با مسأله پژوهش حاضر ارتباط نزدیکی داشتند. نظر به ضرورت بهره‌گیری از دیدگاه‌های طیف گسترده‌ای از افراد شاخص در این حوزه، پژوهشگر با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و معیار اشباع نظری با ۱۸ نفر مصاحبه انجام گرفت، تا در نهایت به اشباع رسید.

تحلیل داده‌ها بر مبنای شیوه کدگذاری باز، محوری و انتخابی صورت گرفت. برای اطمینان از قابلیت اعتماد یافته‌ها از تکنیک‌های ممیزی، مقایسه تحلیلی و اعتباریابی توسط مشارکت‌کنندگان استفاده شد، در تکنیک ممیزی چند متخصص نظریه زمینه‌ای بر مراحل مختلف کدگذاری و استخراج مقولات نظارت داشتند و در مقایسه تحلیلی نگارندگان به داده‌های خام رجوع کردند و ساخت‌بندی نظریه را با آن مقایسه کردند و بالاخره در اعتباریابی از مشارکت‌کنندگان خواسته شد، تا یافته‌ها را ارزیابی کنند و در مورد صحت آن اظهار نظر فرمایند. همه‌ی موارد مذکور در جریان تحقیق تأیید شد، بنابراین تا حد زیادی از قابلیت اعتماد یافته‌ها اطمینان حاصل شد. تحلیل داده‌ها بر اساس دستورالعمل‌های ارائه‌شده توسط استراس و کوربین (۱۹۹۸) طی سه مرحله اصلی کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی صورت گرفت (۲۸).

یافته‌های تحقیق

واحد اصلی تحلیل برای کدگذاری باز، مفاهیم بودند. در مرحله کدگذاری محوری رونوشت مصاحبه‌ها برای یافتن مقوله‌های اصلی، مقوله‌ها، زیر مقوله‌ها به‌طور منظم بررسی شد. کدهای استخراج شده باتوجه به ویژگی‌های مشترک در شش مقوله دسته‌بندی شدند. مقولات بدست آمده از دسته‌بندی کدهای باز شامل عوامل مدیریتی، عوامل فردی و روانی، عوامل سیاسی، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی و عوامل امکاناتی می‌باشند که یافته‌های مبتنی بر کدگذاری در جدول ۱ آمده است.

سوال یک: عوامل موثر بر بداخلاقی بازیکنان فوتبال کدامند؟

جدول ۱. کدهای مستخرج از عوامل موثر بر بدرفتاری بازیکنان

کدهای انتخابی	کدهای محوری	کدهای باز
عوامل درونی	مدیریتی	بی توجهی فدراسیون به روند اخلاقی بازیکنان خلأ علم تخصصی ورزشی و روانشناسی مربیان فوتبال نبود ساختار مدیریت حرفه‌ای عدم مدیریت صحیح جو تیم توسط کادرفنی عدم کنترل و مدیریت ناصحیح تماشاگران توسط مسئولین برگزاری رویداد فقدان شناخت مناسب در مدیران حاکمیت سلیبی و علایق شخصی
فردی و روانی	سیاسی	تاثیر هیاهوهای تماشاگران زندگی شخصی بازیکنان نارضایتی شغلی بازیکنان فقدان انگیزش کافی در بازیکنان جهت رعایت اخلاق حرفه‌ای اوضاع جسمی نامناسب بی توجهی به نیازهای بازیکنان از طرف فدراسیون و باشگاه‌ها توجه ناکافی به وضعیت روحی و روانی بازیکنان استرس بازی‌ها باند بازی در باشگاه‌ها سهم خواهی سیاست مداران از فوتبال امکان تبلیغات سیاسی از طریق فوتبال
عوامل بیرونی	اقتصادی	دغدغه‌ها و مشکلات مالی بازیکنان در اولویت قرار گرفتن مسائل اقتصادی نسبت به ملاحظات اخلاقی نرسیدگی به حق و حقوق بازیکنان دستمزد کم بازیکنان
فرهنگی اجتماعی		ناهنجاری‌های موجود در جامعه رسانه‌ها و مطبوعات فقر فرهنگی شرایط و جو حاکم بر بازی
امکاناتی		عدم وجود کلاس‌های آکادمیک برای آموزش نبود فضای مناسب برای تمرینات عدم رسیدگی به امکانات مربوط به محل تمرین

سوال دو: پیامدهای افزایش بداخلاقی بازیکنان فوتبال کدامند؟

جدول ۲. کدهای مستخرج از پیامدهای بداخلاقی بازیکنان

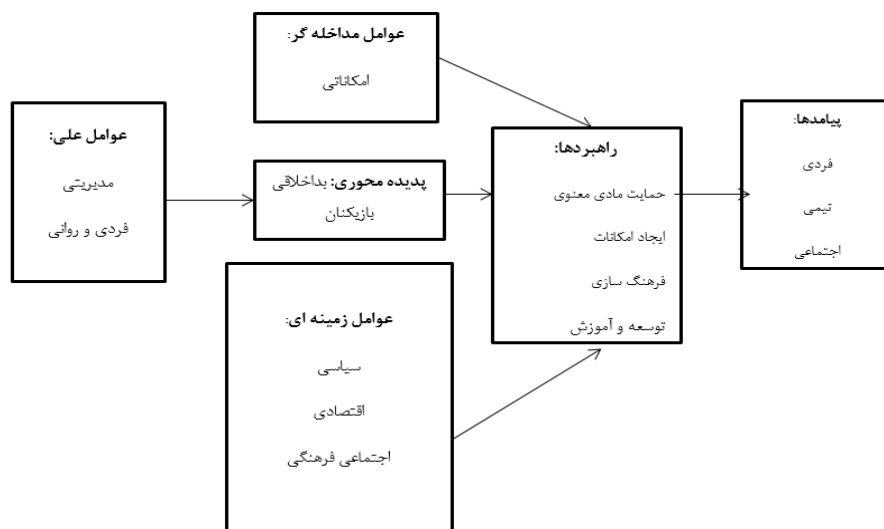
کدهای انتخابی	کدهای محوری	کدهای باز
پیامد فردی	پیامد تیمی	کاهش سطح یادگیری محبوبیت زیاد بازیکن شخصیت ورزشی محبوب عدم پیشرفت حرفه‌ای بازیکن کاهش اخلاق حرفه‌ای
پیامد درونی	پیامد تیمی	قرار گرفتن تیم در آستانه باخت کاهش سطح کیفی بازی‌ها عدم پیشرفت حرفه‌ای فوتبال
پیامد بیرونی	اجتماعی	افزایش جنگ روانی قبل از مسابقه تاثیر منفی بر تماشاگران
		اخراج از تیم کسر قرارداد و جریمه نقدی ایجاد نگرش منفی تماشاگران نسبت به بازیکنان فحاشی نسبت به بازیکنان سکو نشینی و عدم بازی کردن بازیکن دور شدن از مسیر حرفه‌ای افزایش سطح عملکرد تیمی تاثیر منفی بر روند بازی و نتایج بازی باشگاه اثر منفی بر روی کارایی خود بازیکن و دیگر اعضای تیم بدنامی باشگاه الگو پذیری منفی جوانان از بازیکنان افزایش خشونت در سطح جامعه القای بداخلاقی به نسل جوان و هواداران

سوال سه: راهبردهای کاهش بداخلاقی بازیکنان فوتبال کدامند؟

جدول ۳. کدهای مستخرج از راهبردهای کاهش بداخلاقی بازیکنان

کدهای انتخابی	کدهای محوری	کدهای باز
راهبرد حمایتی	راهبرد معنوی	رسیدگی به پرداخت به موقع دستمزد به بازیکنان اعمال جرایم سنگین باشگاه یا فدراسیون به تکرار بداخلاقی بازیکنان قدردانی از بازیکنان برتر در حیطه اخلاقی ایجاد شرایط مناسب امکاناتی توسط باشگاه‌های لیگ برتر برای بازیکنان چه برای تمرین چه برای بازی
راهبرد آموزشی	فرهنگ سازی	تشکیل جلسات آموزش اخلاق حرفه‌ای انتشار آیین نامه انضباطی به همه باشگاه‌ها و بازیکنان برخورد قاطع فدراسیون فوتبال با بازیکنان بی‌اخلاق مشخص کردن قوانین و اختیارات بازیکنان تاکید بر اخلاق حرفه‌ای به بازیکنان افزودن روانشناس به کادر فنی تیم اصلاح رفتار مربیان و نحوه برخورد آن‌ها با بازیکنان آموزش مدیریت شرایط برگزاری کلاس‌های آکادمیک برای آموزش بازیکنان
		دادن استقلال به بازیکنان انگیزه دادن به بازیکنانی که نقش مهمی در تیم دارند صحبت و گفتگو با بازیکنان دادن اعتماد کافی باشگاه به بازیکنان فراهم کردن تسهیلات و امکانات فیزیکی و خدماتی مناسب آموزش صحیح در دوران ابتدایی ورود بازیکنان به عرصه فوتبال اخلاق مداری مربیان و کادر فنی روانکاوای بازیکنان تشویق جنبه مثبت بازیکنان از جانب مربیان افزایش سطح کیفی قضاوت داورها برگزاری برنامه‌های آموزشی فرهنگی برای بازیکنان استفاده از کارشناسان علوم رفتاری استفاده از افراد متخصص در فدراسیون آموزش رفتار حرفه‌ای به بازیکنان

شکل ۱: الگوی کلی عوامل موثر بر بداخلاقی بازیکنان فوتبال

بحث و نتیجه گیری

مدیریتی، فردی و روانی، سیاسی، اقتصادی فرهنگی و اجتماعی و امکاناتی شناسایی شد، که در ادامه مباحثی در رابطه با این نتایج مطرح خواهد شد.

بر مبنای نتایج پژوهش یکی از مهم ترین عوامل موثر بر بداخلاقی بازیکنان عوامل مدیریتی بود. نتایج یافته ها نشان داد که بی توجهی مدیران ارشد فدراسیون و باشگاه ها از عوامل تاثیرگذار می تواند باشد و همچنین عدم مدیریت و روند اخلاقی صحیح بازیکنان و نبود ساختار حرفه ای مدیریت می تواند باعث گسترش بداخلاقی در میان بازیکنان باشد. از دیگر نتایج پژوهش عوامل روانی و انگیزه های درونی فرد یکی از مولفه های موثر بر بداخلاقی بازیکنان می باشد. شخصیت درونی خود بازیکنان و عوامل دیگر مثل نارضایتی فرد از زندگی شخصی و شغلی خود و همچنین نبود انگیزه کافی باعث بروز بداخلاقی در بین بازیکنان می شود. در این زمینه شیروانی و همکاران (۸) نشان دادند که وجود ویژگی های شخصیتی در بروز یا عدم بروز بداخلاقی و پرخاشگری تاثیرگذار است. از دیگر عوامل موثر بر بداخلاقی عوامل اقتصادی می باشد، کمبود منابع مالی باشگاه و نرسیدگی فدراسیون به دستمزد بازیکنان، فشارهای مالی بازیکنان و دستمزد کم باعث بروز بداخلاقی و رفتارهای پرخاشگرانه در بین بازیکنان می شود. ناهنجاری های موجود در جامعه، فرهنگ جامعه و شرایط حاکم بر جو بازی، آموزش ناکافی در رابطه اخلاق مداری بازیکنان می توانند عوامل موثر بر بداخلاقی باشند. براساس نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر مدیریت امکانات و

از آنجایی که ورزش یکی از مهم ترین ابعاد در هر جامعه ای می باشد جایگاه مهمی را در فرهنگ جامعه داراست. در مسابقات ورزشی بازیکنان در وضعیت هایی قرار می گیرند که ممکن است اصول و هنجارها زیر سوال برود و به بداخلاقی تبدیل گردد. این رفتار تقریباً در همه جوامع رایج است، اما درجاتی از پرخاشگری وجود دارد که برخی از آنها قابل قبول و برخی مطلوب است، مانند دفاع از خود و دفاع از حقوق دیگران و غیره، و برخی غیرقابل قبول و مخرب تلقی می شوند. در رشته فوتبال بداخلاقی بیش تر از سایر ورزش ها مشاهده می شود (۱۹). در استادیوم های فوتبال پرخاشگری نامطلوب است اما به اشکال مختلف از جمله توهین لفظی و بدنی دیگران و همچنین حضور آنها در یک تیم و عدم رعایت قوانین و دستورات مربی، مشاجره لفظی با همکاران و دیگران بروز می کند (۱۹). با توسعه فوتبال و رقابت های فوتبالی در کشورهای مختلف هیجانانگیز و حساسیت های کاذبی نسبت به این رشته شکل گرفته است. به طوری که منجر به برخی از رفتارهای غیراخلاقی در تماشاگران ورزشکاران و مربیان شده است. امروزه در مسابقات فوتبال می توان شاهد بداخلاقی ها و پرخاشگری های بازیکنان با یکدیگر بود. حاشیه ها و فساد اخلاقی موجود در بین بازیکنان فوتبال به چالشی فراگیر تبدیل شده است (۲۴). لذا هدف از انجام این پژوهش حاضر مطالعه عوامل موثر بر بداخلاقی بازیکنان فوتبال لیگ برتر با استفاده از روش داده بنیاد بود. بر پایه یافته ها شش عامل

محوری را در ایجاد فساد در فوتبال کشور مؤثر دانستند (۱۵). فاضلی فوتبال را در هر کشوری متأثر از بستر سیاسی و اجتماعی خاص آن کشور می‌داند و باتوجه به دولتی بودن مدیریت در ایران نهاد ورزش بطور عام و ورزش فوتبال بطور خاص به نحو آشکاری با مباحث قدرت و ایدئولوژی عجین شده است (۱۱).

جوانی یکی از مراحل مهم زندگی است که فرد به دلیل گذراندن دوران نوجوانی آن را طی می‌کند، زیرا این مرحله با تغییرات ظاهری، اجتماعی و روانی بسیاری همراه است و تغییرات ناگهانی که در این مرحله برای نوجوانان ایجاد می‌شود ممکن است بر آنها تأثیر منفی بگذارد. که در این راستا طی تحقیقی در کشور ترکیه در سال ۲۰۲۲ صورت گرفت که نتایج حاکی از آن بود که نقش مربیان در رده سنین پایه و نوجوانی بسیار موثر است و یک مربی یا معلمی که از خود رفتارهای بد و پرخاشگرانه بروز می‌دهد می‌تواند در شکل گیری شخصیت آن بازیکن در آینده یک عامل تأثیرگذار باشد (۳). یک نوجوان در کشمکش بین ارضای نیازها و بین آداب و سنن و ارزش‌های خانوادگی است و هر چه فشار بر او بیشتر شود تعارض بیشتر می‌شود که منجر به اختلال در شخصیت نوجوان و بروز رفتارهای ناخواسته می‌شود. شاید قلدری یکی از مهم‌ترین این رفتارهای منفی باشد که بیان بیرونی احساسات فروخورده است. نتایج سایر تحقیقات نشان می‌دهد که هر چه رفتار پرخاشگرانه بازیکنان بیشتر باشد، قلدری در بین اعضای تیم بیشتر است. این امر باعث عدم تعادل در انسجام اجتماعی و روابط بین بازیکنان می‌شود. در قلدری در بین زن و مرد رایج است، اما برخورد فیزیکی در بین مردان به دلیل ساختار فیزیکی ضعیف زنان بیشتر است و شکل قلدری در مردان با زنان متفاوت است (۱۹).

در یک نتیجه‌گیری کلی می‌توان بیان کرد که ورزش به‌ویژه رشته فوتبال در ایران در چند دهه گذشته پیشرفت کرده اما به موازات این تغییر و تحول رعایت موازین اخلاقی بازیکنان جدی گرفته نشده است که باعث شده است بازیکنان بدون هیچ عامل باز نگهدارنده‌ای دست به رفتارهای غیر اخلاقی بزنند. متولیان فوتبال برآن هستند عواملی را که باعث بروز بد اخلاقی در میان بازیکنان می‌شود را بررسی کنند ولی به نتایج چندانی دست نیافته‌اند پیشنهاد می‌شود بیشتر بر موضوع اخلاق بازیکنان فوتبال و سایر رشته‌های ورزشی پرداخته شود.

شرایط استادیوم به عنوان یکی از عوامل موثر بر بد اخلاقی شناسایی شد. همواره این عامل به عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار بر روند اخلاقی بازیکنان در محیط ورزش بوده است. بر این اساس می‌توان بیان کرد امکانات در دسترس بازیکنان قبل از بازی همانند سیستم حمل و نقل، وضعیت رختکن‌ها و غیره شرایط می‌توانند شرایط روانی بازیکنان را در وضعیت مطلوب نگه دارند. درحین رقابت نیز تأثیر عواملی همانند وضعیت مناسب زمین مسابقه و از جمله عوامل موثر بر کنترل خشونت بازیکنان هستند. وجود امکانات و تجهیزات کافی و استاندارد از ملزومات مهم برای برگزاری بازی‌های لیگ‌برتر است. بنابراین وجود هرگونه کمبود و نقص در این مورد زمینه مساعدی برای بروز هرگونه بد اخلاقی در میان بازیکنان می‌باشد. رضانی نژاد و همکاران (۲۳) نیز نشان دادند که مهم‌ترین عامل بروز بد اخلاقی و پرخاشگری مدیریت امکانات و خدمات است. در این زمینه غلامی و همکاران (۱۳) در تحقیقی نشان دادند که محیط ورزشگاه می‌تواند در بروز بد اخلاقی موثر باشد. همچنین فیض (۱۳۹۶) در مطالعه‌ای تحت عنوان رفتار ورزشی و مسئولیت اخلاقی، مدنی ورزشکاران از منظر فقهی و حقوقی انجام دادند که نتایج بر این اساس بود که با توجه به جایگاه ویژه فقه اسلامی و ترویج اخلاقیات که اثرات بخصوص در موقیت و کامیابی در ورزش را به دنبال دارد، نهادینه کردن شاخص‌های اخلاقی حاصل از فقه اسلامی را به عنوان روشی جهت بهبود سطح اخلاق ورزشی معرفی و آن را مهم شمرد (۱۲). فوتبال یکی از رشته‌های ورزشی هست که دخالت سیاست را می‌توان در آن مشاهده کرد. گرچه بهر روی ورزش باید از سیاست جدا باشد و به دنبال اهداف ورزشی خود باشد ولی در این بین افرادی هستند که ورزش بخصوص رشته فوتبال را وارد سیاست می‌کنند. با استناد به یافته‌های پژوهش و نظر پژوهشگرانی سیاسی کاری‌ها در ورزش یکی از عوامل بروز بد اخلاقی بازیکنان می‌تواند باشد. و همچنین عوامل دیگری همچون فسادهای موجود در فوتبال و نبود امنیت کافی بازیکنان می‌تواند باعث بروز بد اخلاقی در بین بازیکنان باشد. در این راستا هنری و محمودی (۱۳۹۸) طی پژوهشی تحت عنوان تبیین الگوی کمی عوامل بروز فساد در صنعت فوتبال ایران به نتایج ارزنده‌ای دست پیدا کردند که در آن کلیه (عامل‌های هجده‌گانه) علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردی و پیامدبر پدیده

References

- [1]. Abbasi Ameneh, Nemati Ruhollah, Sociological Survey of Violence and Aggression of Spectators in Stadiums (Case Study of Bushehr Stadiums) Bushehr Law Enforcement Science Quarterly Volume 9 (2018), pages. 89-102. [Persian]
- [2]. Abbaszadeh M, Saadati M, Kabiri A, Ashairi Tijuso. Sociological study of factors affecting aggression among football spectators. 2018; 9 (4). [Persian]
- [3]. Afacan, E., Onağ, Z., & Özçelik, İ. Y. (2022). Being an ethical model: The perspectives of trainers: Being an ethical model of a trainer. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 14(3), 2034-2055.
- [4]. Castagna C, Abt G, D'Ottavio S. Physiological aspects of soccer refereeing performance and training. *Journal of Sports medicine*. 2007;37:625-46.
- [5]. Caswell SV, Ambegaonkar JP, Caswell AM, Gould TEJJoAH. Antecedents of ethical decision-making: Intercollegiate sporting environments as clinical education and practice settings. 2009;38(1):39-46.
- [6]. Constandt B, De Waegeneer E, Willem AJJoBE. Ethical code effectiveness in football clubs: A longitudinal analysis. 2019;156(3):621-34.
- [7]. Constandt B, De Waegeneer E, Willem AJJoSM. Coach ethical leadership in soccer clubs: An analysis of its influence on ethical behavior. 2018;32(3):185-98.
- [8]. Dissertation investigating the relationship between personality traits and the level of aggression of soccer players at club levels in Khuzestan province: Ministry of Science, Research and Technology - Shahid Chamran University of Ahvaz - Faculty of Physical Education and Sports Sciences; 1389. [Persian]
- [9]. Farhadinejad M. Phenomenological Analysis of Unethical Behaviors in the Organization. 2021. [Persian]
- [10]. Faghihi A, SEIFI M, NATEGHI F. Identifying the dimensions and components of professional ethics in organization. 2021. [Persian]
- [11]. Fazeli, N. (2006). Representation of Football or Its Reality? A Perspective on Mediasation of Football in Iran. *Cultural Studies & Communication*, 2(6), 81-110. [Persian]
- [12]. Feiz, Z. (2018). Sporting behavior and moral responsibility, civil rights of both athletes and lawyers. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 5(3), 105-116.
- [13]. Gholami Torkesaluye, S., & Heydarinejad, S. (2015). Study of Affecting Factors leading to Aggression from the Viewpoint of Football Fans in Ahwaz. *Sport Management Studies*, 7(28), 121-134. [Persian]
- [14]. Hajipour A, Hamidi M, Sajjadi N, Khabiri MJRoES. Relational model of organizational culture with sport ethics of elite athletes in Iran (Case Study: Iran Football League). 2019;7(16):169-92. [Persian]
- [15]. Honari, H., & Mahmoudi, A. (2019). Explaining the quantitative pattern of influential factors to lead corruption in Iran's football industry. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 6(2), 145-163.
- [16]. Jingchuan C, Xin G, Dawei ZJ上. The Regulation of Ethical Issues among Chinese Professional Football Players from the Perspective of Rule of Law. 2017;41(6):23-7.
- [17]. Keramati, M. M., Mohsen, T., & Keramati, M. M. (2023). INVESTIGATING THE CAUSES OF AGGRESSION, HOOLIGANISM AND VANDALISM OF FOOTBALL SPECTATORS. *Педагогико-психологические и медико-биологические проблемы физической культуры и спорта*, 18(2), 199-209.
- [18]. Khaghani Avar, Fatemeh; Shanvaz Bilal, A Study of Verbal and Virtual Violence of Football Spectators in Iran (Causes and Solutions) Quarterly Journal of Physical Education and Sports Science Studies Winter 2016, Volume 1 - Number 4 (15 pages - from 40 to 54). [Persian]
- [19]. Khudhair, M. O., Jasim, H. T., & Hani, A. T. (2022). Aggressive Behavior And Its Relationship To The Phenomenon Of Bullying Among Young Football Players Aged (17-19) Years. *Revista iberoamericana de psicología del ejercicio y el deporte*, 17(6), 399-401.
- [20]. Larbaoui, S., & Harchaoui, Y. (2023). Proposing mechanisms to combact sports corruption in football from the a university professor point of view. *Journal of Sport Science Technology and Physical Activities*, 20(1), 50-61.

- [21]. Pourzarnegar, Jalil, Investigating the reasons for the aggression of football spectators in Rasht in stadiums and offering solutions to reduce it, Quarterly Journal of New Research Approaches in Management and Accounting, Volume 2 Number 5 (2018), pages 80-88. [Persian]
- [22]. Praveen. An Impact of Aggression on Sports Performance. International Journal of Applied Research. 2015;7:763-5.
- [23]. Ramezanejad, R., Rahmati, M., & Hemmatinejad, M. (2012). A Factor Analysis of Variables Related to Aggression of Football Spectators from Referees' points of view in Iran. Journal of Sport Management Review, 4(13), 201-214. [Persian]
- [24]. Rayat A, Sajjadi N, Rajabi H, Rayat MJSMS. Ethical Issues Iran Sport Media: Perceptions of Professional Football Players. 2020;12(59):37-52. [Persian]
- [25]. Rezaii Soufaii M, Farahani A, Shabani AJARiSM. The Environmental Analysis of Professional Sports in Iran. 2017;6(1):108-18. [Persian]
- [26]. Shajie R, Kouze Chiyan H, Ehsani M, Amiri MJARiSM. Influences of Personal, Political, Legal and Economical Climates on Ethical Decision-Making of Professional Soccer Players. 2013;1(3):19-26.
- [27]. Shajie R, Koozehchian H, Ehsani M, Amiri MJEis, Tehnology. Analysis of Demographic Factors Related to Ethical Decision Making of Soccer Players. 2014;9(2):1-12. [Persian]
- [28]. Strauss A, Corbin J. Basics of qualitative research techniques. 1998.
- [29]. Moosavi, Z., & Salimi, M. (2016). Evaluating the Barriers of Professional Ethics Growth of Players and Coaches of Iran Soccer Premier League. Strategic Studies on Youth ans Sports, 15(31), 120-140. [Persian]
- [30]. Myers DJ, Sung-joo PJ움철한. A Case Study in the Development of Codes of Ethics in Korean Collegiate Athletics. 2017;25(1):1-19.
- [31]. www.fifa.com. FIFA Big Count 2006. 2006:1-12.

